

Transitienota Wederzijdse engagementen Samenvoeging Borsbeek en Antwerpen

Datum: 27 november 2023

Auteur: CBS Borsbeek en Antwerpen

Inleiding

In het kader van de intentie tot samenvoeging van gemeente Borsbeek en stad Antwerpen worden de wederzijdse engagementen vastgelegd in deze transitienota.

De hierna volgende elementen zijn essentieel om een gedragen fusie te realiseren.

Borsbeek

De identiteit van Borsbeek wordt behouden en versterkt in al zijn hoedanigheden als district in de stad Antwerpen.

Beter voor de Borsbekaar

Het beste van de twee werelden wordt gecombineerd. Het grote aanbod aan Antwerpse faciliteiten, waar de stad sterk in is, zal nog toegankelijker worden voor Borsbekenaren. De troeven van Borsbeek worden nog meer in de verf gezet.

De Borsbekaar blijft Borsbekaar

In een fusie met stad Antwerpen, moet niet op zoek worden gegaan naar een nieuwe naam na fusie. Borsbeek wordt district Borsbeek en de eigenheid van Borsbeek wordt zelfs verder uitgediept.

We blijven dicht bij de burger

Rijbewijzen, identiteitskaarten of aangiftes van geboortes gebeuren in het Borsbeekse districtshuis. Ook huwelijken worden in Borsbeek afgesloten. Van geboorte tot overlijden wordt de Borsbeekse burger blijvend ondersteund.

Als dorp moeten we zorgen dat de leefbaarheid en toekomst voor ons dorp gegarandeerd is. We willen niet alles in ons dorp houden, maar wel het behoud van de primaire voorzieningen, en kansen scheppen voor jong en oud om zich in Borsbeek te kunnen vestigen en te kunnen ontplooiën. Een dorp vol leven dankzij een grotere stad.

Antwerpen

Voor Antwerpen (en voor het toekomstig district Borsbeek dat dan integraal deel uitmaakt van de stad) spelen drie andere belangrijke accenten:

1. Eenmalige schuldovername door Vlaanderen van 50 miljoen euro

Transitienota

Wederzijdse engagements

Samenvoeging Borsbeek en Antwerpen

2. Een jaarlijks voordeel bij het Gemeentefonds van om en bij de 4,5 miljoen euro (bij onveranderde situatie);
3. Mogelijke interesse van andere randgemeenten om zich te ontpoppen als district.

Wederzijdse engagements tussen Borsbeek en Antwerpen

De wederzijdse engagements tussen Borsbeek en Antwerpen zijn verdeeld over 14 pijlers:

1. Globaal en overkoepelend
2. Burger, bereikbaarheid en dienstverlening
3. Veiligheid
4. Sociaal huis
5. Groen
6. Ruimtelijke ordening
7. Mobiliteit
8. Sport
9. Verenigingen
10. Personeel
11. Afvalverwerking en recyclageparken
12. Patrimonium
13. Cultuur
14. Onderwijs

In de hierna volgende tekst worden de concrete engagements per pijler uiteengezet.

1. Globaal en overkoepelend

- Bovenop de berekening van de reguliere dotatie voor het toekomstig district Borsbeek in het meerjarenplan 2026-2031, behoudt Borsbeek haar financiële reserves van 4.267.802 euro.
- Naast de normale financiering van districten, investeert de stad elk jaar een eerlijk aandeel van de algemene stijging van het gemeentefonds in Borsbeek, wat zal worden ingezet voor specifieke noden (herstel en her-aanleg van wegen, kinderarmoede, ...).
- Op verschillende domeinen zal er een overgangperiode zijn, tijdens dewelke we de reorganisatie en inkanteling van de diensten uitrollen. In die overgangperiode wordt er bijzondere aandacht besteed aan de continuïteit van dienstverlening voor de Borsbekenaar.
- De vlag van Borsbeek blijft bestaan vanuit symboliek.
- District Borsbeek behoudt haar naam “Borsbeek” en status van één en ondeelbaar afzonderlijk district en wordt dus nooit samengevoegd met andere districten of andere delen van gemeenten, tenzij de districtsraad van Borsbeek hier akkoord mee gaat.

Transitienota

Wederzijdse engagements

Samenvoeging Borsbeek en Antwerpen

- Het totale fiscale plaatje voor alle inwoners van Antwerpen en het toekomstig district Borsbeek wordt in kaart gebracht zodat dit voor iedereen zo gunstig mogelijk uitvalt. Het geheel van fiscaliteit en stedelijke retributies wordt in functie daarvan bekeken en besproken.

2. Burger, bereikbaarheid en dienstverlening

- De Loketwerking en het niveau van ondersteuning van de burger in Borsbeek (verkoop vuilzakken, documenten, ICT-zuil, ...) blijft behouden op het huidige niveau. Om vragen van burgers in de overgangperiode op te vangen, zal een eigen telefonisch onthaalnummer behouden blijven en extra personeel zal hiervoor worden voorzien.
- Behoud en verdere uitbouw van de ontmoetingsplek Tirolerhof waar alle burgers een plek hebben, los van welzijns- en sociaal gebonden activiteiten die daar nu ook een plek hebben: Huis van het kind, Wiegwijs, samenlevingsopbouw, seniorenwerking, buddywerking, sociale kruidenier, GBO, Digipunt. In deze ontmoetingsplek worden verschillende infrastructurele werkzaamheden gepland, zoals het plaatsen van een keuken voor kleinschalige activiteiten, de uitbouw van de eerste verdieping voor polyvalente werking als toegankelijke ruimte en de buitenruimte voor zover nog niet gerealiseerd, via budget Antwerpen. Het Tirolerhof kan het cultureel ontmoetingscentrum (COC) voor Borsbeek worden.
- De bibliotheek blijft behouden op zijn huidige locatie met minstens dezelfde werking en openingsuren. Dit alles ingebed in de overkoepelende werking van de Antwerpse bibliotheken mits investering vanuit Antwerpen om een volwaardige invulling te krijgen. Scholen blijven op hun verzoek een preferentiële partner.

3. Veiligheid

Brandweer

- Inkanteling in hulpverleningszone Brandweer Zone Antwerpen, met behoud en versterking van de vrijwillige brandweermensen in het beroepskorps van Antwerpen.
- Borsbeek beschikt over een volwaardige brandweerkazerne op haar grondgebied.
- Behoud en versterking van de werking en het materiaal om een volwaardige post te blijven en het netwerk van Antwerpse posten.
- Ondersteuning vanuit de kracht van de Antwerpse zone zoals leertrajecten rond brandbestrijding hoogbouw bijvoorbeeld.

Transitienota

Wederzijdse engagements

Samenvoeging Borsbeek en Antwerpen

Politie

- Inkanteling in het politiekorps van Antwerpen.
- De basispolitiezorg wordt opgetrokken naar het niveau van de politiezone Antwerpen. Dat betekent meer dan verdubbeling van de politie-inzet, de opwaardering van de wijkwerking in Borsbeek en meer gespecialiseerde politiemensen voor specifieke vormen van criminaliteit en overlast.
- Behoud van de huidige locatie voor de kwartieragenten die Borsbeek als district ondersteunen.
- Defusie legistiek regelen met behoud van de huidige mobiliteitsregels in het belang van de beide zones.
- De BIN-werking wordt verdergezet en uitgebouwd.
- GO-vrijwilligers: worden integraal overgenomen en verder uitgebouwd.
- GAS 5 en andere veiligheids- en Uniform gemeentelijke plannen volledig inkantelen in het Antwerpse model.
- Ondersteuning door stadsmarinier of stadswachten om de sociale cohesie te versterken en overlast tegen te gaan.

4. Sociaal huis

- Het OCMW-gebouw als sociaal huis functioneert als instapwerking voor de sociale hulpverlening. Dit gebouw kan natuurlijk dienstig zijn voor andere districten in het kader van een efficiëntie-oefening. Loketwerking en eerstelijns-ondersteuning. Dossiers verbonden aan inwoners van het district Borsbeek worden hier opgenomen. Indien dit na verloop van tijd in het districtshuis of elders zou komen, dient men rekening te houden met verbouwingen.
- Expertise en andere gespecialiseerde diensten (schuldhulpverlening, energieteam, maatschappelijke hulp aan residenten, ...) van Antwerpen wordt erkend en benut door medewerkers van sociaal huis Borsbeek.
- Ondersteuning van de werking die zich ontwikkelt op de laagdrempelige ontmoetingsplek Tirolerhof.
- Warme overdracht van ElzZora naar ElzA-Oost.
- Mindermobiele centrale in samenspraak met Het Zorgbedrijf Antwerpen behouden of anders uitwerken op een even klantvriendelijke manier.

Transitienota

Wederzijdse engagements

Samenvoeging Borsbeek en Antwerpen

- In samenspraak met Het Zorgbedrijf Antwerpen zorgen voor een warme overdracht van de cliënten thuis- en gezinszorg met behoud van de vertrouwde dienstverlening. Cliënten bepalen natuurlijk zelf met wie ze verder in zee gaan.
- In samenspraak met Het Zorgbedrijf Antwerpen blijft Tirolerhof een centrum met pleiade aan verschillende actoren die hun werking uitbouwen (CAW, Koraal, ...).
- Borsbeek heeft een sociale kruidenier (Twinkeltje) en doet zelf aan voedselbedeling. De huidige werking van de sociale kruidenier steunt momenteel op omkadering door personeel van Borsbeek (welzijn en hulp van de technische dienst (voor ophaling van voeding)). In een overgangsfase naar of na de fusie, wordt deze werking verder ondersteund door de stedelijke diensten tot er een toeleiding is naar een zelfstandige vzw of om deze werking te laten aansluiten bij een bestaande vzw. De bronnen van onze voedselophaling (voedselbank Mortsel) blijven aangeboord tot deze overgang bestendig is.
- De zorgtarieven voor de Borsbeekse cliënten blijven behouden.
- Borah, Borsbeekse raad voor personen met een handicap, blijft een partner die actief ondersteund wordt door en ontpopt zijn werking over het ganse grondgebied van de stad als adviserend orgaan rond toegankelijkheid en inclusie binnen de bestaande werking van de stad.

5. Groen

- Behoud van Fort 3 als recreatiegebied. In de realisatie van het globaal masterplan dient verder te worden geïnvesteerd en dit in de eerste legislatuur na de fusie.
- Het in stand houden en verder uitwerken van een doorgedreven samenwerking met Kempens Landschap.
- Het verder uitbouwen van tuinstraten, wijkgroen en buurtgroen als lint door Borsbeek zoals voorzien in het mobiliteitsplan dat in uitrol is.
- Het verderzetten van het geboortebos in samenwerking met Kempens Landschap.
- Invulling geven aan groentekorten (cfr. Uitgewerkte case Borsbeek in Handboek 'Groenblauwe ruimtes als bouwsteen van veerkrachtige gezonde leefomgevingen'), onder meer door het creëren van voldoende woongroen in straten (lokale ontharding).

6. Ruimtelijke ordening

- Gelet op de huidige specifieke bebouwing van Borsbeek, bewaren van het woonuitbreidingsgebied "Mellegracht" als groenen long. Eventueel het verwerven als buurtpark in samenwerking met Kempens Landschap.

Transitienota Wederzijdse engagements Samenvoeging Borsbeek en Antwerpen

- Gelet op de huidige specifieke bebouwing van Borsbeek, bewaren van de bestaande ruimtelijke uitvoeringsplannen, kwaliteit van het patrimonium en de inzichten vervat in de wooncodex die gelijkloopt met de Antwerpse aanpak. Gelet op de huidige specifieke bebouwing in Borsbeek, blijven inzetten op conformiteitsattesten en woonstcontroles.
- Gelet op de huidige specifieke bebouwing van Borsbeek, wordt het dossier van het woonuitbreidingsgebied grensstraat van nul opgestart in overleg met de buurt, met respect voor de draagkracht van de omgeving en mobiliteitsafwikkeling. Hiertoe zal opdracht worden gegeven aan de stadsbouwmeester.
- Gelet op de huidige specifieke bebouwing van Borsbeek, ééngezinswoningen worden maximaal beschermd.
- Gelet op de huidige specifieke bebouwing van Borsbeek, wordt bekeken of het doorbreken van de woningmuur die het groenen gebied achter de Robianostraat afscheidt van de dorpsstraat zinvol en financieel haalbaar is. Een minimale energetische verbetering is aan de orde.
- De huisvestingsmaatschappij zorgt voor een aantal grotere woongelegenheden voor grotere gezinnen op het grondgebied van Borsbeek. Hiermee wordt een antwoord gegeven op de wachtlijsten. Dit moet gebeuren vanuit het bestaan (private, verouderde) patrimonium. Er wordt bijgevolg niet gemikt op realisatie van nieuwe wooneenheden en/of het aantrekken van bijkomende gezinnen, wel op aankoop van panden en daaropvolgende kwaliteitsverhoging waar deze gezinnen op vandaag wonen. Zo draagt de huisvestingsmaatschappij actief bij aan het verhogen van de woonkwaliteit en de levenskwaliteit van Borsbeekse gezinnen.
- Wat betreft de regionale luchthaven van Antwerpen zijn noch Borsbeek, of Antwerpen bevoegd om finale beslissingen te nemen. Dit is een Vlaamse bevoegdheid. Er wordt uitgegaan van goed nabuurschap. Dit wil ook zeggen dat alle toepasselijke regelgeving gerespecteerd dient te worden en desgevallend in rechte opgetreden zal worden door de stad. Het bestaande akkoord van 2006 afgesloten tussen Vlaanderen en de gemeente Borsbeek dient hierbij gevolgd te worden.

7. Mobiliteit

- Het mobiliteitsplan dat Borsbeek heeft uitgewerkt wordt zorgvuldig uitgebouwd met respect voor de verschillende mobiliteitskamers, woonzones en doorgangswegen.
- Het parkeerbeleid wordt uitgewerkt in overleg met het districtsbestuur en wordt altijd voorgelegd aan de Borsbeekse districtsraad.
- Heraanleg van wegen en straten van gevel tot gevel in de navolgende legislaturen:

Transitienota

Wederzijdse engagementsen

Samenvoeging Borsbeek en Antwerpen

- Bovenlokale wegen: de De Robianostraat samen met de uitwerking van de plannen watertoren/kerkplein en Lucien Hendrickxlei (binnen de eerste 3 jaar van de nieuwe legislatuur), Corluylei, Reusenslei, Boechoutsesteenweg. Schanslaan en Manebruggestraat (zijn reeds heraangelegd).
- Lokale wegen: In het kader van een snelle heraanleg voorziet de stad budget voor de aanleg van volgende straten: August Van Putlei, Sprinkhaanstraat, Adrinkhovenlaan en Wenigerstraat (deze twee laatsten ook zo snel mogelijk heraanleggen). Vanuit de stad zullen hiervoor specifiek medewerkers worden ingezet.

8. Sport

- Het samenwerkingsverband DEN BESSEM blijft behouden: zwembadwater voor scholen en tegen verlaagd tarief voor Borsbekenaren.
- De Borsbekenaren kunnen nu ook volop gebruik maken van Antwerpse Zwembaden aan de tarieven voor Antwerpenaren, bvb ook van de Sportoase aan Rugeveld.
- Borsbeek maakt gebruik zoals elk ander district van alle andere sportfaciliteiten en ondersteuningsproducten van Antwerpen. TER SMISSE blijft in eerste instantie ook beschikbaar voor de Borsbeekse sportverenigingen met behoud van lopende contracten.
- De UCI wedstrijd “Stan Ockers Classic” wordt door de stad Antwerpen gedragen als een activiteit van algemeen belang.

9. Verenigingen

- De subsidies aan lokale verenigingen zijn districtsbevoegdheid van Borsbeek.
- Door Borsbeek erkende verenigingen blijven ook voor Antwerpen erkend en kunnen gebruik maken van alle andere faciliteiten van Antwerpen. Bepaalde verenigingen die momenteel erkend zijn in Borsbeek zouden normaliter in Antwerpen geen erkenning krijgen. Er wordt gemikt op een voldoende ruime overgangperiode waarbij samen met die verenigingen en het districtsbestuur wordt gekeken hoe dit opgelost wordt.

10. Personeel

- Alle medewerkers van Borsbeek worden geïntegreerd in de Antwerpse organisatie. Functiebehoud of doorgroeien van medewerkers is daarbij het uitgangspunt.
- Medewerkers actief in groen/grijs en van de begraafplaats worden zoveel mogelijk op de huidige standplaats tewerkgesteld, eventueel in een uitdovend scenario. Zo blijft de binding, de know-how en dienstverlening naar de lokale bevolking bewaard.

Transitienota

Wederzijdse engagementsen

Samenvoeging Borsbeek en Antwerpen

- Medewerkers worden in een warme overdracht overgenomen door de stedelijke administratie en maken gebruik van de faciliteiten die Antwerpen kent zoals pensioenvoordeel, personeelskring, navorming, ... hun tewerkstelling blijft verzekerd. Antwerpen voorziet de opmaak van een nieuwe RPR voor 2026. Voor het personeel van Borsbeek zal op 1 januari 2025 de RPR van Antwerpen van toepassing zijn die voordeliger is dan die van Borsbeek.
- Borsbeekse medewerkers zullen in de loop van 2024 reeds worden begeleid en toegeleid naar functies die beantwoorden aan hun wensen en competenties. Deze medewerkers krijgen kort na de beslissing over de fusie een tijdspad mbt hun integratie in de nieuwe structuur, zodat ze ook tijdig en met volledige kennis van zaken kunnen beslissen over hun professionele toekomst.
- Medewerkers die Borsbeek wensen te verlaten worden maximaal ondersteund in hun voornemen. Antwerpen springt bij of neemt over indien in jaar X-1 (2024) blijkt dat de dienstverlening naar de burger hierdoor in het gedrang komt.
- De districtseigen diensten die Borsbeek als district zullen ondersteunen bestaan zoveel mogelijk uit ambtenaren die in Borsbeek actief zijn. In het kader van plaatsonafhankelijk werken zullen Borsbeekse medewerkers die verbonden zijn aan gecentraliseerde diensten toch nog maximaal in het districtshuis kunnen komen werken (afstandswerken).

11. Afvalverwerking en recyclageparken

- De afvalverwerking ent zich op het Antwerps model, aangezien de eigenheid van Borsbeek die weinig verschilt met de stedelijke structuur. Dit betekent een wekelijkse ophaling voor een heel aantal fracties.
- De Borsbekaar kan gebruik maken van de Antwerpse recyclageparken alsook van dat van Wommelgem (dat gezamenlijk met Borsbeek is uitgewerkt). Dit recyclagepark kan enkel afgebouwd worden mits toestemming van de Borsbeekse districtsraad. De Antwerpse tarieven zijn van toepassing en worden verrekend met Igean op het stedelijk budget.

12. Patrimonium

- Het Borsbeekse patrimonium (Fort annex sportaccomodatie, districtshuis, Tirolerhof, Ter Smisse) blijft behouden.
- Het verhuren van het patrimonium wordt ingebed in het Antwerpse model. De lopende contracten met de verenigingen blijven behouden.
- De verschillende kerkgebouwen worden in samenspraak met de religieuze overheid verder onderhouden. Er wordt gestreefd naar een zo breed mogelijk gedeeld gebruik of nevengebruik. Het kerkenbeleidsplan wordt verder geëvalueerd. De Sint-Jacobuskerk (

Transitienota Wederzijdse engagements Samenvoeging Borsbeek en Antwerpen

volledig eigendom van Borsbeek) wordt onderhouden in samenwerking met Kempens Landschap als erfgoed.

- Het funerair erfgoed wordt onderhouden door de diensten van de stad. De waardevolle inbreng van het DocC (heemkundige kring Borsbeek) wordt hierbij erkend en ondersteund, zoals ook voor het fortdomein en de waardevolle Borsbeekse plekken.
- Borsbeek beschikt naast een aantal beschermde panden ook over een wetenschappelijke inventaris. In het RUP kernversterking werd voor deze panden een voorzichtigheidsprincipe ingeschreven. Dit dient gevolgd te worden en ook voor andere panden op de inventaris meegenomen te worden.

13. Cultuur

- De Borsbeekse bestaande evenementen en fairtrade initiatieven worden maximaal ondersteund door de stedelijke diensten in samenspraak met het district Borsbeek bij gebrek aan een eigen cultureel centrum.
- De jaarmarkt van Borsbeek wordt erkend als een waardevol evenement en wordt door de stad ondersteund.

14. Onderwijs

- In het licht van verdere besluitvorming wordt dit verder uitgewerkt. Intussen wordt gewerkt aan een symbiose en ondersteuning van de scholen op model van AGSO.
- De werking van LOP, Capaciteit, ONA wordt in het overgangsjaar (2024) verder uitgebouwd.